

Motion till riksdagen

1989/90:Ub3

av Claes Roxbergh m. fl. (mp)

med anledning av prop. 1989/90:41 om kommunalt huvudmannaskap för lärare, skolledare, biträdande skolledare och syofunktionärer

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna anser att regeringens proposition bör avslås och att riksdagen skall begära en ny proposition om skolan som skall innehålla förslag om bl. a.:

- ☐ decentralisering och avreglering inom skolområdet
- ☐ styrelser för de enskilda skolorna
- ☐ nytt elevrelaterat statsbidragssystem som inkluderar de fristående skolorna
- ☐ hur målstyrningen skall gå till
- ☐ hur överklagande av tjänstetillsättning inom lärarområdet kan anordnas

Stärk lärarnas självkänsla och sätt eleven i centrum

En skola dit alla går med glädje, där det är en lust att lära och att arbeta och där alla på skolan känner ansvar för varandra och för verksamheten är målet för miljöpartiets skolpolitik.

I denna skola har alla inflytande över skolans innehåll. En lokal styrelse på skolan fattar beslut i alla övergripande frågor som rör verksamheten och har budgetansvar för driften.

Ett ökat ansvarstagande för den enskilda skolan förutsätter ett statsbidragssystem, som ger större frihet för de enskilda skolorna att lägga upp sin verksamhet jämfört med dagens detaljreglerade statsbidrag. Ett sådant system bör så långt möjligt utformas som ett bidrag per elev, men med hänsynstagande till geografiska förhållanden i olika kommuner. En stor glesbygd måste ge ett högre bidrag per elev. Ett elevrelaterat statsbidrag ger också helt andra förutsättningar för de fristående skolorna.

Lokal styrelse på skolan

Hur arbetet i skolan organiseras har avgörande betydelse för möjligheterna att förverkliga dess mål. En decentraliserad skola innebär att den reella makten förs ut till den enskilda skolan, dess elever, lärare och personal. Det är främst på själva undervisningsnivån, dvs. där elever och lärare befinner sig, som beslut om den direkta undervisningen och därtill relaterad verksamhet bör fattas.

Varje skola skall ha en styrelse, bestående av lika många representanter för skolpersonal som för elever/föräldrar. Denna styrelse skall ha ett ekonomiskt ansvar för den egna skolans organisation, personal, måltider m. m. Med utgångspunkt i läroplanens mål och riktlinjer skall beslut om skolans verksamhet — klassernas storlek, fördelningen av resurser, pedagogisk försöksverksamhet m. m. — fattas av styrelsen.

I gruppen personal skall finnas representanter för olika yrkeskategorier inom skolan. I gruppen elever/föräldrar skall förhållandet successivt förändras; från en övervikt av föräldrar på ett lägre stadium till en övervikt av elever i gymnasieskolan. Ordförande för styrelsen utses av styrelsen för tre år i taget med möjlighet till omval. Mandatperiod för andra medlemmar i styrelsen är ett år med möjlighet till omval. Förälder som ingår i styrelsen skall ha samma ersättning som kommunal förtroendeman.

Allt arbete inom skolan och dess närmaste omgivning skall ses som ett gemensamt ansvar. Det skall organiseras så, att varje elev efter hand får insikt om skolans hela verksamhet och under ledning av personal får arbetsuppgifter och växande ansvar. För att det gemensamma arbetet skall fungera, bör all personal ha likartade anställningsvillkor. För att tillgodose detta kan kommunalisering av statligt reglerade tjänster inom skolområdet vara en möjlighet, dock förutsatt att frågorna kring målstyrning, målformulering och kvalitet löses på ett tillfredsställande sätt.

Kommentarer till propositionen

Regeringen säger att propositionen är ett resultat av en analys som gjorts i utbildningsdepartementet. Emellertid har ledamöterna i utbildningsutskottet inte fått tillgång till denna analys. Miljöpartiet de gröna efterlyser därför den utredning som utbildningsutskottet i våras beställde angående slopande av den statliga tjänsteregleringen.

Vidare avser regeringen att återkomma angående utformningen av målstyrning och statsbidrag. Vi anser att bl. a. målstyrningen och utformningen av statsbidragen måste behandlas samtidigt som kommunaliseringsfrågan.

Det är även viktigt att slå vakt om den pedagogiska kompetensen hos främst lärarna, men också hos skolledarna, därför behövs någon form av styrning för detta. Vidare bör överklagningsmöjligheter införas vid tillsättning av lärartjänster t. ex. genom tvisteförhandling och arbetsmarknadsdomstolen. Vi anser att det är djupt olyckligt att kommunaliseringsfrågan tagits upp i avtalsrörelsen innan riksdagsbeslutet är fattat.

Vi anser att propositionen bör avslås eftersom det finns alltför många frågetecken i den konstruktion som nu framlagts. Vi begär därför ett nytt genomarbetat förslag som skall ut på sedvanlig remiss till berörda parter före riksdagsbehandlingen.

Hemställen

Med hänvisning till vad som anförts i motionen **hemställer** vi

1. att riksdagen avslår regeringens proposition 41 om kommunalt huvudmannaskap för lärare, skolledare, biträdande skolledare och syofunktionärer,

2. att riksdagen begär att regeringen återkommer med ett nytt förslag enligt vad som anføres ovan.

Mot. 1989/90
Ub3

Stockholm den 15 november 1989

Claes Roxbergh (mp)

Inger Schörling (mp)

Eva Goës (mp)

Gösta Lyngå (mp)